

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **V. R.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 3. 2013, čj. MV-4830-5/SO/sen-2013, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 1. 2016, čj. 15 A 40/2013 – 43,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 7. 3. 2013, čj. MV-4830-5/SO/sen-2013, zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 10. 11. 2012, čj. OAM-3634-16/TP-2012, jímž byla podle § 75 odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žalobcova žádost o povolení k trvalému pobytu podaná podle § 68 zákona o pobytu cizinců.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Ten rozsudkem ze dne 20. 1. 2016, čj. 15 A 40/2013 – 43, zrušil rozhodnutí žalované i správního orgánu prvního stupně z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávné aplikaci § 68 odst. 3 věty poslední zákona o pobytu cizinců.

III.

[3] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností opírající se o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení.

[4] Stěžovatelka také navrhla, aby Nejvyšší správní soud její kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. Návrh odůvodnila tím, že má podle napadeného rozsudku povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč. Výkon tohoto rozhodnutí by pro stěžovatelku znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Přiznání odkladného účinku není podle stěžovatelky ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem,

kterým je ekonomická efektivita řízení, resp. nepřijatelná finanční zátěž správního orgánu prvního stupně, bude-li stěžovatelka v řízení o kasační stížnosti úspěšná.

IV.

[5] Žalobce k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že se jedná o výjimečný institut, jehož by mělo být využito pouze k tomu, aby se předešlo vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatelce. Tato podmínka není splněna, je-li navrhován odkladný účinek kasační stížnosti proto, že má stěžovatelka podle rozsudku krajského soudu povinnost nahradit žalobci náklady řízení. Jejich zaplacení nepředstavuje pro stěžovatelku výraznou újmu. Žalobce proto navrhl nepřiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku a po zvážení argumentů stěžovatelky i žalobce dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. nejsou splněny.

[7] Kasační stížnost nemá podle § 107 odst. 1 s. ř. s. odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Návrh stěžovatelky, která je správním orgánem, je třeba posuzovat ve smyslu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, čj. 2 Ans 3/2006 – 49, v němž vyslovil (byť k částečně odlišné právní úpravě), že „[s] ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.“ Jako relevantní situaci pro přiznání odkladného účinku zde rozšířený senát příkladmo uvedl případ vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi nebo také povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku (uvedené usnesení je, stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí, dostupné na www.nssoud.cz). V nynější věci se zjevně o takto výjimečný případ nejedná.

[9] Z bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se odkladného účinku lze dovodit, že jde o institut, který se primárně vztahuje k žalobě jako prostředku ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Kasační stížnost je však mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Odkladný účinek vůči pravomocnému rozhodnutí by proto měl být přiznáván pouze v ojedinělých případech, pro něž zákonodárce užil slova o „nepoměrně větší újmě“. Půjde o věci, v nichž nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Přiznáním odkladného účinku se totiž prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tímto zákonným postupem je meritorní rozhodnutí o kasační stížnosti, nikoliv přiznání odkladného účinku (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, čj. 5 Afs 84/2012 – 33).

[10] Odkladný účinek lze podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnosti přiznat jen tehdy, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám;

3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014 – 58).

[11] V případě stěžovatelky však přinejmenším druhá a třetí podmínka pro přiznání odkladného účinku není naplněna. Stěžovatelka tvrdila, že výkon rozsudku by pro ni byl nepoměrně větší újmou, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám. Neuvedla však, z čeho tento závěr pramení a tvrzenou skutečnost ani nedoložila. Ohledně naplnění podmínek pro přiznání odkladného účinku přitom stěžovatelka nese jak břemeno tvrzení, tak i břemeno důkazní.

[12] Jediným důvodem po přiznání odkladného účinku kasační stížnosti měla být povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení podle pravomocného a vykonatelného rozsudku krajského soudu. Nelze pochybovat o tom, že zaplacení nákladů řízení ve výši 15 342 Kč znamená pro stěžovatelku, stejně jako pro kteréhokoliv jiného povinného účastníka řízení, újmu v podobě úbytku finančních prostředků. Stěží však lze přisvědčit stěžovatelce, že by právě tato újma mohla byla nepoměrně větší, než která přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám.

[13] Požadavek na respektování pravomocného rozhodnutí krajského soudu a právní jistota jeho adresátů převažuje nad touto tvrzenou újmou, která by mohla vzniknout v důsledku zaplacení soudem stanovené částky. Náklady řízení jednak odráží procesní aktivitu úspěšného účastníka řízení a také výsledek řízení v intencích § 60 s. ř. s. Není žádný rozumný důvod, aby stěžovatelka, nebyla-li úspěšným účastníkem řízení, byla zvýhodněna tak, že bude suspendován účinek pravomocného rozsudku krajského soudu, v němž jí byla uložena povinnost nahradit náklady řízení. Ty směřují k reparaci finančních prostředků důvodně a účelně vynaložených úspěšným účastníkem řízení, popř. jeho ustanoveným zástupcem, k hájení práv v soudním řízení. Povinnost nahradit náklady řízení konečně nepředstavuje ani neočekávaný důsledek soudního rozhodnutí a v daném případě ani žádný výjimečný výdaj stěžovatelky.

[14] Proto soud nepovažuje argumentaci stěžovatelky o nepoměrně větší újmě za opodstatněnou. Povinnost respektovat závazný (pravomocný a vykonatelný) rozsudek, v něm vyslovený právního názor, jakož i povinnost nahradit náklady řízení, nemůže pro stěžovatelku představovat újmu dosahující intenzity odůvodňující přiznání odkladného účinku. Měla-li by újma spočívat právě a jen v povinnosti zaplatit náhradu nákladů řízení, musel by být odkladný účinek přiznán téměř každému návrhu, který správní orgán učiní v případě, kdy jeho rozhodnutí bude zrušeno v řízení, v němž jsou ostatní (úspěšní) účastníci zastoupeni advokátem. To však zcela popírá smysl a účel právní úpravy, stojící na premise, že odkladný účinek má být přiznán pouze ve výjimečných případech (viz body 8 a 9 tohoto usnesení).

[15] Náklady řízení, jež mají být v posuzované věci právnímu zástupci žalobce nahrazeny, nejsou co do své výše nepřiměřené, ani přemrštěné. Vychází z právní úpravy o mimosmluvní odměně advokátů obsažené ve vyhlášce č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Jejich zaplacení výrazným způsobem neovlivní, ani neochromí běžný ekonomický chod stěžovatelky.

[16] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit ani tvrzení, že přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Tím má podle stěžovatelky být ekonomická efektivita řízení. Stěžovatelka ale netvrdí, proč by právě ekonomický dopad rozsudku krajského soudu (týkající se výlučně nákladů řízení) měl být hlediskem, které má být upřednostněno před právní jistotou a stabilitou právních vztahů a také před zásadou rovnosti účastníků řízení. Jakkoliv jistě ani ekonomické hledisko nelze zcela pominout, nemůže být v právním státě hlediskem

prvořadým, nýbrž nanejvýš hlediskem podpůrným. Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je však hlediskem nedostatečným.

VI.

[17] Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. uzavřel, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebyly splněny.

[18] Proto Nejvyšší správní soud odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznal. Tím však nikterak nepředjímá budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 1. dubna 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu